



XLI. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 13. prosince 2012

Bod programu: 2

**ZPRÁVA O ČINNOSTI AKADEMICKÉ RADY AV ČR
ZA OBDOBÍ OD XL. ZASEDÁNÍ
AKADEMICKÉHO SNĚMU**

Zpráva o činnosti Akademické rady Akademie věd České republiky za období od XL. zasedání Akademického sněmu AV ČR

V období od XL. zasedání Akademického sněmu AV ČR (dále jen Akademický sněm), konaného 19. dubna 2012, do uzávěrky této zprávy se Akademická rada AV ČR (dále jen Akademická rada) i její předsednictvo sešly osmkrát. Další schůze obou orgánů se uskuteční krátce před zasedáním Akademického sněmu. Pracoviště Akademie věd České republiky (dále jen AV ČR) byla o jednáních a usneseních Akademické rady v souladu s čl. 5 odst. (3) Stanov AV ČR informována elektronickou formou prostřednictvím internetových stránek AV ČR. Rámcové informace o projednávaných záležitostech a přijatých usneseních jsou publikovány v Akademickém bulletinu.

V období od posledního zasedání Akademického sněmu se Akademická rada zabývala těmito hlavními záležitostmi:

I. Plnění usnesení Akademického sněmu

K plnění usnesení XL. zasedání Akademického sněmu, konaného 19. dubna 2012, byla učiněna tato opatření:

Bod I.2a – Výroční zpráva o činnosti AV ČR za rok 2011, která byla schválena XL. zasedáním Akademického sněmu, byla zaslána Kanceláři prezidenta republiky, předsedovi a ostatním členům vlády ČR, předsedům a místopředsedům obou komor Parlamentu, předsedům výborů Poslanecké sněmovny Parlamentu a členům jejího Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, členům senátního Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, členům a sekretariátu Rady pro výzkum, vývoj a inovace, rektorům spolupracujících vysokých škol a některým dalším zainteresovaným institucím. Anglická verze výroční zprávy byla zaslána zejména zahraničním partnerům AV ČR, zastupitelským úřadům v Praze a vybraným orgánům a institucím Evropské unie. Obě jazykové mutace byly zveřejněny i na www stránkách AV ČR.

Bod IV. – Předseda AV ČR seznámil Radu pro výzkum, vývoj a inovace se znepokojením Akademického sněmu nad vážnými nedostatky v činnosti Grantové agentury ČR jako hlavního poskytovatele účelových prostředků na vědu a výzkum a s jeho žádostí, aby se Rada pro výzkum, vývoj a inovace situací neprodleně zabývala a přijala odpovídající opatření. Dále ji seznámil s tím, že Akademický sněm je znepokojen absencí konkrétních představ o zajištění finanční udržitelnosti provozu infrastruktur budovaných v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a apeluje na Radu pro výzkum, vývoj a inovace, aby připravila konzistentní plán finanční udržitelnosti výzkumných kapacit nově budovaných v rámci celého systému výzkumu a vývoje v České republice a předložila ho vládě ČR. Také upozornil na skutečnost, že jmenování některých současných členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace je v rozporu se zákonem, což může zpochybnit platnost usnesení přijatých touto Radou. Rada pro výzkum, vývoj a inovace vše vzala na vědomí.

II. Konceptní a vědecko-organizační otázky

Akademická rada i v tomto období pokračovala v realizaci Konceptce rozvoje výzkumu a vývoje v AV ČR. Stejně jako v minulosti byla informována o jednáních Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Připravuje se zřízení nového specializovaného programu na podporu excelence v AV ČR (přidělování mzdových prostředků pro postdoktorandy).

K zajištění přípravy Výroční zprávy o činnosti Akademie věd ČR za rok 2012 byl schválen postup přípravy výročního hodnocení v AV ČR včetně osnovy výroční zprávy o činnosti AV ČR za rok 2012 a harmonogramu její přípravy, o čemž byla pracoviště AV ČR informována prostřednictvím hromadného dopisu předsedy AV ČR. Návrh výroční zprávy bude předložen zasedání Akademické rady v únoru 2013. V roce 2013 se bude realizovat webová aplikace pro sběr podkladových údajů z pracovišť AV ČR do výročních zpráv o činnosti AV ČR.

Akademická rada byla informována o plnění smluv o spolupráci se samosprávnými celky. Prof. RNDr. Zbyněk Jaňour, DrSc., byl jmenován novým koordinátorem spolupráce AV ČR s Pardubickým krajem a projektů AV ČR ve Sdružení obcí Orlicko. Na podzim 2012 se uskutečnilo již tradiční setkání vedení AV ČR, zástupců Pardubického kraje a Sdružení obcí Orlicko s vybranými řešiteli projektů v rámci této spolupráce.

V rámci meziresortního připomínkového řízení zaujala AV ČR stanoviska k více než 30 vládním materiálům předkládaným ministerstvy či jinými státními orgány. Z nich je třeba zejména jmenovat zásadní nesouhlas s pokračováním jakékoli varianty Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací, připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), zásadní připomínku AV ČR k návrhu výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2013 s výhledem na léta 2014 a 2015, zásadní připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a připomínky k národním prioritám orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Členové Akademické rady a Vědecké rady také vypracovali připomínky k návrhu zákona o lobbingu a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o lobbingu) a zásadní připomínky k návrhu věcného záměru legislativního řešení whistleblowingu a ochrany oznamovatelů.

III. Organizace volby kandidáta na předsedu AV ČR a voleb členů Akademické rady AV ČR a členů Vědecké rady AV ČR na funkční období 2013–2017

V rámci přípravy XLI. zasedání Akademického sněmu se Akademická rada zabývala i přípravou volby předsedy AV ČR, Akademické rady a Vědecké rady AV ČR na příští funkční období.

Schválila postup přípravy volby kandidáta na předsedu AV ČR pro funkční období 2013–2017 a jeho jmenování do funkce, o kterém byla pracoviště AV ČR informována prostřednictvím hromadného dopisu. Shromáždění výzkumných pracovníků pracovišť AV ČR navrhla ve stanovené lhůtě do 5. října 2012 za kandidáta prof. Ing. Jiřího Drahoše, DrSc., dr. h. c., dosavadního předsedu AV ČR. Návrh byl před zasedáním Akademického sněmu předložen k vyjádření sekcím AV ČR. Předsedu AV ČR bude jmenovat prezident republiky na návrh Akademického sněmu, který projedná vláda ČR.

Akademická rada schválila postup přípravy voleb členů Akademické rady a Vědecké rady pro funkční období 2013–2017, se kterým byla pracoviště AV ČR seznámena prostřednictvím hromadného dopisu. Do 11. ledna 2013 budou zaslány návrhy kandidátů, zvolených shromážděními výzkumných pracovníků pracovišť AV ČR, a před zasedáním Akademického sněmu je místopředsedové AV ČR předloží k vyjádření sekcím AV ČR.

IV. Institucionální a účelová podpora výzkumu

V oblasti **institucionálního financování** bylo provedeno závěrečné hodnocení 63 výzkumných záměrů pracovišť AV ČR řešených v letech 2005–2011, které byly ukončeny k 31. prosinci 2011. Komise pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR a jejich výzkumných záměrů s působností v rámci jednotlivých oblastí věd se podílely na hodnocení návrhů výzkumných záměrů i průběžné kontrole jejich řešení za období 2005–2007. Všechny tři nezávisle na sobě došly k závěru, že výsledky všech hodnocených výzkumných záměrů jsou ve větší či menší míře na mezinárodní úrovni daného oboru a sledují současné moderní trendy. Vzhledem k tomu, že všechny výzkumné záměry pracovišť AV ČR v působnosti Komise pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR a jejich výzkumných záměrů pro oblast věd o neživé přírodě i Komise pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR a jejich výzkumných záměrů pro oblast humanitních a společenských věd byly dořešeny a uskutečnilo se závěrečné vyhodnocení, byla jejich činnost ukončena. Zpráva o závěrečném hodnocení výzkumných záměrů pracovišť AV ČR řešených v letech 2005–2011 byla zveřejněna na veřejných internetových stránkách AV ČR.

Akademická rada schválila výsledky kontroly řešení čtyř výzkumných záměrů pracovišť AV ČR na léta 2007–2013 za rok 2011. Dosažené výsledky výzkumných záměrů každoročně posuzují místopředsedové vědních oblastí ve spolupráci se členem Akademické rady odpovědným za oblast institucionální podpory. Výzkumné záměry byly v roce 2011 řešeny v souladu se stanoveným harmonogramem prací.

Pro novou Akademickou radu se připravuje návrh kontroly plnění Programu výzkumné činnosti na léta 2012–2017 pracovišti AV ČR.

Akademická rada souhlasila se změnou statutu Rady programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR a jmenovala novými členy této rady RNDr. Martina Bileje, DrSc., a prof. Ing. Pavla Vlasáka, DrSc. Schválila přidělení

finančních prostředků na podporu výzkumných projektů dlouhodobých pobytů v roce 2012, které byly zveřejněny na interních webových stránkách AV ČR.

V oblasti **účelového financování** byla Akademická rada informována o výsledcích závěrečného hodnocení 141 standardních a 64 juniorských badatelských grantových projektů Grantové agentury AV ČR, které byly zahájeny v letech 2007–2009. K 15. květnu 2012 Akademická rada jmenovala RNDr. Jiřího Gabriela, DrSc., místopředsedou Grantové agentury AV ČR pověřeným funkcí předsedy Grantové agentury AV ČR. Na návrh ministra zdravotnictví ČR byl MUDr. Ferdinand Polák, Ph.D., jmenován zástupcem Ministerstva zdravotnictví ČR v Dozorčí radě Grantové agentury AV ČR.

V. Změny ve funkcích ředitelů vědeckých pracovišť AV ČR

Na základě výsledků výběrových řízení a návrhů rad příslušných pracovišť AV ČR rozhodl předseda AV ČR o jmenování:

v I. vědní oblasti:

- doc. RNDr. Vladimíra Karase, DrSc., do funkce ředitele Astronomického ústavu AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. května 2012 do 30. dubna 2017,
- doc. Jana Řídkého, DrSc., do funkce ředitele Fyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- RNDr. Michala Chytila, DrSc., do funkce ředitele Ústavu informatiky AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- RNDr. Petra Lukáše, CSc., do funkce ředitele Ústavu jaderné fyziky AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- doc. Ing. Jiřího Homolu, CSc., DSc., do funkce ředitele Ústavu fotoniky a elektroniky AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- prof. RNDr. Ludvíka Kunze, CSc., dr. h. c., do funkce ředitele Ústavu fyziky materiálů AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- Ing. Zdeňka Cháru, CSc., do funkce ředitele Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- Ing. Ilonu Müllerovou, DrSc., do funkce ředitelky Ústavu přístrojové techniky AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- prof. Ing. Miloše Drdáckého, DrSc., dr. h. c., do funkce ředitele Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,

- prof. RNDr. Pavla Bosáka, DrSc., do funkce ředitele Geologického ústavu AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- prof. RNDr. Radima Blahetu, CSc., do funkce ředitele Ústavu geoniky AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- RNDr. Josefa Stemberka, CSc., do funkce ředitele Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017;

ve II. vědní oblasti:

- prof. RNDr. Ludmilu Křivánkovou, CSc., do funkce ředitelky Ústavu analytické chemie AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- Ing. Janu Bludskou, CSc., do funkce ředitelky Ústavu anorganické chemie AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. listopadu 2012 do 31. října 2017,
- Ing. Miroslava Punčocháře, CSc., DSc., do funkce ředitele Ústavu chemických procesů AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- RNDr. PhDr. Zdeňka Hostomského, CSc., do funkce ředitele Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- RNDr. Martina Bileje, DrSc., do funkce ředitele Mikrobiologického ústavu AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 15. června 2012 do 14. června 2017,
- RNDr. Martina Vágnera, CSc., do funkce ředitele Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- prof. RNDr. Václava Hořejšího, CSc., do funkce ředitele Ústavu molekulární genetiky AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. května 2012 do 30. dubna 2017,
- prof. Ing. Miloslava Šimka, CSc., do funkce ředitele Biologického centra AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. července 2012 do 30. června 2017,
- RNDr. Miroslava Vosátku, CSc., do funkce ředitele Botanického ústavu AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 15. června 2012 do 14. června 2017,
- prof. RNDr. Ing. Michala V. Marka, DrSc., do funkce ředitele Centra výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017;

ve III. vědní oblasti:

- Ing. Martina Lhotáka do funkce ředitele Knihovny AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,

- prof. PhDr. Marka Blatného, CSc., do funkce ředitele Psychologického ústavu AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- doc. PhDr. Luboše Jiráně, CSc., do funkce ředitele Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- doc. PhDr. Pavla Kouřila, CSc., do funkce ředitele Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- prof. PhDr. Evu Semotanovou, DrSc., do funkce ředitelky Historického ústavu AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- prof. PhDr. Vojtěcha Lahodu, CSc., do funkce ředitele Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. května 2012 do 30. dubna 2017,
- PhDr. Oldřicha Tůmu, Ph.D., do funkce ředitele Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 15. června 2012 do 14. června 2017,
- PhDr. Zdeňka Uherka, CSc., do funkce ředitele Etnologického ústavu AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017,
- doc. PhDr. Helenu Ulbrechtovou, Ph.D., do funkce ředitelky Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. května 2012 do 30. dubna 2017;

v servisním pracovišti JUDr. Jiřího Malého do funkce ředitele Střediska společných činností AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. června 2012 do 31. května 2017.

Na základě negativních výsledků výběrových řízení na obsazení funkce ředitele Ústavu termomechaniky AV ČR, v. v. i., byl řízením tohoto ústavu pověřen prof. RNDr. Zbyněk Jaňour, DrSc., a řízením Orientálního ústavu AV ČR, v. v. i., Ing. Jaroslav Heřmánek, CSc., a to s účinností od 1. června 2012 do jmenování nových ředitelů.

VI. Oceňování výsledků výzkumu

Na doporučení Akademické a Vědecké rady udělil předseda AV ČR tato ocenění AV ČR:

Ceny Akademie věd ČR za dosažené vynikající výsledky velkého vědeckého významu obdrželi:

- Ing. Pavel Jelínek, Ph.D. (Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.) navržený Fyzikálním ústavem AV ČR, v. v. i., za vědecký výsledek: **Teoretický popis a rozvoj rastrovacích mikroskopů;**

- autorský tým navržený Ústavem živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v. v. i., ve složení: RNDr. Petr Kotlík, Ph.D., prof. Ing. Petr Ráb, DrSc., Ing. Marie Rábová, CSc., RNDr. Vlastimil Šlechta, CSc., Ing. Věra Šlechtová, CSc., Mgr. Karel Janko, Ph.D., Dr. Jörg Bohlen, Ph.D., Mgr. Vendula Bohlen Šlechtová, Ph.D., Bc. Jana Kopecká, Bc. Šárka Pelikánová, RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D. (pracovníci Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v. v. i.), doc. Ing. Martin Flajšhans, Dr. rer. agr. (Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích), doc. Ing. Lukáš Kalous, Ph.D. (Západočeská univerzita v Plzni), RNDr. Zdeněk Lajbner, Ph.D., (Australia), Ing. Jan Kohout, Mgr. Alena Kohoutová Šedivá, Ph.D. (Slovenská akadémia vied) za vědecký výsledek: **Klonální obratlovci: objev, mechanismy, biodiverzita a rekonstrukce na modelu sekavcovitých ryb;**
- autorský tým navržený Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i., ve složení: doc. RNDr. Soňa Štrbáňová, CSc., PhDr. Antonín Kostlán, CSc., Mgr. Tomáš Hermann, Ph.D., Mgr. Michal Šimůnek, RNDr. Jiří Jindra, CSc. (pracovníci Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i.), PhDr. Milena Josefovičová, Ph.D., PhDr. Jan Hálek, Ph.D., prom. hist. Nataša Kmochová (pracovníci Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i.), RNDr. Karel Závěta, CSc. (Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.), prof. RNDr. Jaroslav Spížek, DrSc. (Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: **Čeští vědci v exilu 1948–1989.**

Ceny Akademie věd ČR pro mladé vědecké pracovníky do 35 let za vynikající výsledky vědecké práce obdrželi:

- Ing. Tomáš Kroupa, Ph.D., 1978 (Ústav teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: **Every State on Semisimple MV-algebra is Integral. Fuzzy Sets and Systems;**
- Ing. Václav Mahelka, Ph.D., 1977 (Botanický ústav AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: **Genomy polyploidních trav: na stopě netušených předků;**
- PhDr. Martin Holý, Ph.D., 1978 (Historický ústav AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: **Ve službách šlechty. Vychovatelé nobility z českých zemí (1500–1620).**

Po projednání návrhů v komisi složené z domácích i zahraničních odborníků obdrželi **Praemium Academiae 2012** doc. Ing. Jaroslav Doležel, DrSc. (Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i.) a RNDr. Pavel Spurný, CSc. (Astronomický ústav AV ČR, v. v. i.).

Čestné medaile AV ČR obdržely tyto vědecké osobnosti:

Čestnou medaili AV ČR „De scientia et humanitate optime meritis“: prof. RNDr. Blanka Říhová, DrSc. (Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i.);

Čestnou oborovou medaili Bernarda Bolzana za zásluhy v matematických vědách: prof. Gilles Godefroy (Institut de Mathématiques, Jussieu, Paris, France);

Čestnou oborovou medaili Ernsta Macha za zásluhy ve fyzikálních vědách:

- prof. Allan Hugh Mac Donald, Ph.D. (The University of Texas at Austin, Texas, USA),
- prom. fyz. Milada Glogarová, CSc. (Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.),
- Dr. Peter Jenni (CERN, Geneva, Switzerland);

Čestnou oborovou medaili Jana Evangelisty Purkyně za zásluhy v biomedicínských vědách: Jaroslava Folbergrová, DrSc. (Fyziologický ústav AV ČR, v. v. i.);

Čestnou oborovou medaili Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách:

- prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. (Fyziologický ústav AV ČR, v. v. i.),
- prof. Steven M. Reppert, MD (University of Massachusetts Medical School, Worcester, USA);

Čestnou oborovou medaili Josefa Dobrovského za zásluhy ve filologických a filozofických vědách:

- Ludmila Norajrovna Budagovová, DrSc. (Institut slavjanoveděňija, Rossijskaja akademija nauk, Moskva, Rossija),
- prof. Dr. Ulrich G. Leinsle, Dr. (Universität Regensburg, Fakultät für Katholische Theologie, Regensburg, Germany);

Čestnou oborovou medaili Františka Palackého za zásluhy v historických vědách: prof. Johann P. Arnason, Ph.D. (La Trobe University, Melbourne, Australia);

Čestnou medaili Vojtěcha Náprstka za zásluhy v popularizaci vědy:

- RNDr. Václav Cílek, CSc. (Geologický ústav AV ČR, v. v. i.),
- Mgr. Jan Kolář, Ph.D. (Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i.),
- PhDr. Milena Secká, CSc. (Národní muzeum – Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur),
- Pavel Suchan (Astronomický ústav AV ČR, v. v. i.),
- doc. RNDr. František Weyda, CSc. (Biologické centrum AV ČR, v. v. i.).

Na základě návrhu Poroty pro udělování ceny předsedy AV ČR za propagaci či popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací předseda AV ČR udělil 23. října 2012 (v předvečer Světového dne rozvoje informací) **Cenu předsedy AV ČR za propagaci či popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací**, kterou obdrželi:

- RNDr. Jiří Grygar, CSc., navržený Fyzikálním ústavem AV ČR, v. v. i., a Radou pro popularizaci vědy AV ČR,
- doc. RNDr. Karel Hudec, DrSc., navržený Ústavem biologie obratlovců AV ČR, v. v. i.,

- doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., navržený Radou pro popularizaci vědy AV ČR.

Prémii Otto Wichterleho mladým vědeckým pracovníkům AV ČR v roce 2012 obdrželi:

I. Oblast věd o neživé přírodě

1.	Mgr. Jan Jurčák, Ph.D.	Astronomický ústav
2.	Mgr. Antonín Černoch, Ph.D.	Fyzikální ústav
3.	Mgr. Oldřich Kepka, Ph.D.	Fyzikální ústav
4.	Mgr. Lukáš Ackerman, Ph.D.	Geologický ústav
5.	RNDr. Jan Kalina, Ph.D.	Ústav informatiky
6.	Ing. Vít Jakubský, Ph.D.	Ústav jaderné fyziky
7.	PhDr. Josef Baruník, Ph.D.	Ústav teorie informace a automatizace

II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd

1.	RNDr. Ivan Fiala, Ph.D.	Biologické centrum
2.	Mgr. Hana Pivoňková, Ph.D.	Biofyzikální ústav
3.	Mgr. Ing. Pavel Trávníček, Ph.D.	Botanický ústav
4.	Mgr. Lubomír Košťál, Ph.D.	Fyziologický ústav
5.	RNDr. Ivo Rudolf, Ph.D.	Ústav biologie obratlovců
6.	Mgr. Vendula Bohlen Šlechtová, Ph.D.	Ústav živočišné fyziologie a genetiky
7.	Mgr. Karel Janko, Ph.D.	Ústav živočišné fyziologie a genetiky

III. Oblast humanitních a společenských věd

1.	PhDr. Lucie Storchová, Ph.D.	Filosofický ústav
2.	Mgr. Petr Urban, Ph.D.	Filosofický ústav
3.	Mgr. Jiří Lukavský, Ph.D.	Psychologický ústav
4.	Mgr. Radka Dudová, Ph.D.	Sociologický ústav
5.	Mgr. et Mgr. Matěj Spurný, Ph.D.	Ústav pro soudobé dějiny

Fellowship J. E. Purkyně významným perspektivním vědeckým pracovníkům byl udělen:

- Dr. Héctoru Vázquezi Melisovi, navrženému Fyzikálním ústavem AV ČR, v. v. i., na dobu pěti let,
- Mgr. Martinu Friákovi, Ph.D., navrženému Ústavem fyziky materiálů AV ČR, v. v. i., na dobu pěti let,
- Mgr. Marku Kapičkovi, Ph.D., navrženému Národohospodářským ústavem AV ČR, v. v. i., na dobu pěti let,

- prof. Georgu Pavlakosovi, Ph.D., LL. M., navrženému Ústavem státu a práva AV ČR, v. v. i., na dobu tří let,
- Mgr. Dr. phil. Tomasz Derlatkovi, navrženému Slovanským ústavem AV ČR, v. v. i., na dobu pěti let.

VII. Spolupráce s vysokými školami, aplikovaným výzkumem a podnikatelskou sférou

Akademická rada byla informována o činnosti Rady pro spolupráci s vysokými školami a přípravu vědeckých pracovníků AV ČR, která se zabývala zejména aktuální situací v oblasti legislativy (návrh věcného záměru zákona o vysokých školách a postavení a akreditace pracovišť AV ČR v doktorských studijních programech). V rámci Kurzu základů vědecké práce, který je pořádán pro studenty doktorských studijních programů, byly některé jeho běhy zaměřeny na určité vědní oblasti (např. kurz pro studenty humanitních a sociálních věd či kurz pro studenty biomedicíny). Zástupce Akademické rady se účastnil projektu Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání (QRAM), jehož závěrečná konference se konala 19. října 2012 v Praze.

Na setkání předsednictev České konference rektorů, Rady vysokých škol a Akademické rady AV ČR 23. října 2012 na Vysoké škole ekonomické bylo přijato Společné prohlášení AV ČR, ČKR a RVŠ, ve kterém tito partneři vyjádřili zájem na užší vzájemné spolupráci ve prospěch rozvoje výzkumu, vývoje a vysokoškolského vzdělávání jako primárního veřejného zájmu České republiky, ale také nespokojenost s dlouhotrvajícím posilováním financování podnikatelské sféry z veřejných zdrojů.

Zástupci Akademické rady se podíleli na tvorbě politik a řadě jednání a akcí směřujících k podpoře partnerství mezi výzkumnou a uživatelskou sférou. Předseda AV ČR i další členové Akademické rady jednali s představiteli průmyslových podniků o posílení spolupráce akademické a podnikatelské sféry. Člen Akademické rady se rovněž podílel na řešení Individuálního projektu národního Efektivní transfer znalostí (EF-TRANS), jehož hlavním výstupem je soubor sedmi metodik pro uvedenou problémovou oblast. Dále se zástupci Akademické rady účastnili např. 3. mezinárodní konference KRE 12, jejímž hlavním tématem byly systémy hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací. Na „26th European Symposium on Applied Thermodynamics (ESAT-2012)“ byly projednávány problémy spolupráce výzkumu s průmyslem v evropském rozměru.

Akademická rada schválila změnu koncepce zajišťování patentových a licenčních služeb, která bude realizována Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i., do konce roku 2012.

Dále byla Akademická rada informována o 86. valném shromáždění Union Académique Internationale a nadále bude sledovat postup prací na jejích projektech, kterých se účastní pracoviště AV ČR. Na pozvání AV ČR se od 5. do 7. října 2012 ve vile Lanna konalo jednání Výkonného výboru Union Académique Internationale.

Na základě doporučení Komise Českého historického ústavu v Římě a návrhu smluvních stran Akademická rada jmenovala prof. PhDr. Jaroslava Pánka, DrSc., ředitelem Českého historického ústavu v Římě s účinností od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2016. Dále dle článku III. Smlouvy o spolupráci při obnově činnosti a provozování Českého historického ústavu v Římě a čl. II bodu 2) Statutu Českého historického ústavu v Římě jmenovala Komise Českého historického ústavu v Římě na dobu čtyř let (od 1. listopadu 2012 do 31. října 2016).

Pokračovala jednání na Ministerstvu kultury ČR k přípravě novely památkového zákona, o kterých byla Akademická rada průběžně informována.

VIII. Mezinárodní vědecká spolupráce Akademie věd ČR a její zapojování do Evropského výzkumného prostoru

Akademická rada v oblasti **evropské integrace** sledovala přípravu financování výzkumu, vývoje a inovací z evropských zdrojů na období 2014–2020. Zapojila se do řady konzultací k přípravě nového rámcového programu Horizont 2020 a kohezní politiky.

U Horizontu 2020 bylo hlavní úsilí věnováno legislativním návrhům programu, pravidlům účasti a Evropskému inovačnímu a technologickému institutu (EIT). Akademická rada své návrhy a komentáře ke změnám zaslaných dokumentů pravidelně konzultovala se svým poradním orgánem, Radou pro podporu účasti AV ČR na evropské integraci výzkumu a vývoje (REI), a uplatňovala je nejčastěji prostřednictvím Výboru pro evropský výzkumný prostor při Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR (VERA). Hlavním cílem bylo vytvořit příznivější podmínky pro zapojení pracovišť AV ČR, včetně zjednodušení pravidel účasti a snížení administrativní zátěže. Dále byla pozornost věnována finančním pravidlům a optimálnímu nastavení výše úhrady nepřímých nákladů. Aktuálně navrhovaná výše 25 % pevné sazby se shoduje s původním návrhem AV ČR. Akademická rada ve svých vyjádřeních podporuje navýšení rozpočtu na programy excelence, tj. projekty Evropské výzkumné rady (ERC), a mobilitu výzkumných pracovníků v rámci akcí Marie Skłodowska-Curie. Hledají se možnosti, jak zvýšit účast pracovišť v těchto programech a za tímto účelem byly podpořeny workshopy zaměřené na potenciální žadatele z ČR o granty ERC i výzva MŠMT k registraci dalších expertů do hodnoticích panelů 7. rámcového programu. Akademická rada sleduje přípravu pravidel fungování EIT v budoucím finančním období a opakovaně upozorňuje na diskriminační charakter fungování tzv. Znalostních a inovačních společenství (Knowledge and Innovation Communities – KIC), financovaných EIT.

V oblasti kohezní politiky Akademická rada průběžně monitoruje vývoj aktivit v běžících programech prostřednictvím svých zástupců v Monitorovacích výborech Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Do přípravy nového období kohezní politiky se zapojuje prostřednictvím zástupců v Pracovní skupině Řídícího a koordinačního výboru k budoucnosti kohezní politiky, zřízené při Ministerstvu pro místní rozvoj ČR, a zástupců v projektovém týmu MŠMT pro přípravu kohezní politiky pro období 2014–2020. Zástupci Akademické rady připomínkovali návrhy legislativních na-

řízení konzultované v rámci dánského a kyperského předsednictví v Radě EU. Na národní úrovni se do implementace kohezní politiky zapojili prostřednictvím bližší specifikace tematických okruhů, a to především tematického okruhu Funkční výzkumný a inovační systém. Tematické okruhy tvoří přechodový článek mezi národními rozvojovými prioritami a budoucí strukturou operačních programů. Dále se zástupci Akademické rady zapojili do vymezení investičních priorit specifických cílů a aktivit v rámci připravovaného Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (řídící orgán MŠMT) a přípravy strategických dokumentů nezbytných pro implementaci kohezní politiky.

Akademická rada má zástupce v Pražské radě pro výzkum a ekonomiku (PRVEK), který připravuje implementaci kohezní politiky v Praze. PRVEK v současnosti připravuje návrh nového Operačního programu Praha – pól růstu. Členové Akademické rady se v čele s předsedou AV ČR zúčastnili jednání primátora se zástupci akademické a soukromé sféry o podmínkách podpory výzkumu, vývoje a inovací v budoucím období v Praze.

Zástupci Akademické rady se také zúčastnili několika vrcholných evropských konferencí zaměřených na oblast výzkumu, vývoje a inovací. Jako příklad lze uvést „Euroscience Open Forum (ESOF)“ konané v červenci 2012 v Dublinu a „European Institute of Innovation and Technology (EIT) Conference: Good Practices & Learnings“ pořádanou v rámci dánského předsednictví v Radě EU v Kodani.

O všech aktivitách svých členů v oblasti evropské integrace byla Akademická rada průběžně informována. Souhrnná písemná informace s názvem Podpora výzkumu ze zdrojů EU ve finančním období 2014–2020 byla projednána na 48. zasedání Akademické rady dne 18. října 2012.

V oblasti **mnohostranné spolupráce** se zástupci AV ČR pravidelně zapojují do jednání významných evropských vědeckých organizací European Academies Science Advisory Council (EASAC), European Science Foundation (ESF) a All European Academies (ALLEA) s cílem podílet se na vytváření vědní strategie v rámci Evropského výzkumného prostoru. Významný je rovněž podíl zástupců AV ČR na činnosti vědeckých organizací s celosvětovou působností, např. International Council for Science (ICSU).

V rámci agendy **dvoustranné spolupráce** se nadále rozvíjely vztahy s významnými zahraničními partnery. Akademická rada schválila 17. července 2012 aktualizovanou dohodu o spolupráci s Národní vědeckou radou Itálie (National Research Council – CNR), která vychází ze současných potřeb obou vědeckých komunit. Bylo posouzeno celkem 108 návrhů projektů v rámci 9 vyhlášených výzev na podávání společných mobilních projektů na základě podepsaných dohod o bilaterální spolupráci se zahraničními partnery. Dále bylo zajištěno posouzení 16 návrhů projektů v rámci spolupráce s Japonskem.

V květnu 2012 se AV ČR podílela na přípravě a realizaci návštěvy Technologické mise Královské švédské akademie inženýrských věd IVA, vedené švédským králem Karlem XVI. Gustavem. Tradiční setkání vedení AV ČR

s Diplomatickým sborem a vedením vysokých škol „Academic Prague“ se uskutečnilo 28. května 2012 ve vile Lanna.

Každoroční setkání vedení AV ČR a Slovenské akademie věd se konalo od 15. do 16. října 2012 ve Staré Lesné. Na programu byla výměna zkušeností z oblasti přenosu poznatků z výzkumu do praxe, byly posuzovány možnosti finančního a odborného zabezpečení činnosti mladých vědeckých pracovníků, akreditace a hodnocení vědy i možnosti společenskovedního výzkumu v návrhu rámcového programu Horizont 2020.

V rámci zemí Visegrádské skupiny V4 se od 25. do 26. října 2012 v maďarské Mátraháze uskutečnilo každoroční setkání představitelů akademií těchto zemí. K účasti na zasedání byli přizváni i další představitelé evropského neuniverzitního výzkumu. Letos se jednání zaměřilo především na institucionální reformy, národní iniciativy a přípravu programu Horizont 2020 na evropské i národní úrovni. V rámci zasedání byla udělena cena mladým vědeckým pracovníkům z oblasti lékařských věd.

IX. Vzdělávací, popularizační a ediční činnost

Za období od konání jarního Akademického sněmu bylo ve vybraných tištěných i internetových médiích zveřejněno více než 4300 zpráv s heslem AV ČR, jeho podobami a se zadanými klíčovými výrazy, které se týkají pracovišť Akademie věd, tj. na 23 zpráv denně. Zabývaly se metodikou hodnocení výsledků vědy a vědeckého výzkumu, financováním vědy a výzkumu, novým složením Rady pro výzkum, vývoj a inovace, snížením státního rozpočtu AV ČR, reformou vysokého školství, ale také projekty ELI, BIOCEV a dalšími událostmi, konkrétními objevy, akcemi jednotlivých pracovišť apod. Podařilo se rozšířit a zefektivnit spolupráci s Českou televizí, vědecká témata se dostávají i do hlavní zpravodajské relace ČT Události.

Na jaře tohoto roku se uskutečnily další přednášky již zavedeného cyklu Nebojte se vědy, například Rostlinné viry – jaké jsou a k čemu nám mohou být užitečné nebo Člověk a šimpanz aneb Lekce od bratranců. Nově jsou také organizovány přednášky přímo na školách, kdy přednášející přichází za studenty do jim známého prostředí. Tradiční akce Den Země pořádaná AV ČR se postupně proměnila v pestrou paletu rozmanitých aktivit programu Den Země s Akademií věd ČR. Byl uspořádán akreditovaný seminář Vědy o Zemi, který byl určen studentům i pedagogům základních i středních škol a široké veřejnosti. Obsahově se zaměřil na ekologii a ochranu životního prostředí. V Geoparku Geofyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., se při této příležitosti uskutečnil interaktivní Den Země hrou. Na tuto akci navázaly Jarní exkurze do světa vědy pro studenty středních škol a jejich pedagogy, ale i širokou veřejnost se zájmem o vědu. Návštěvníci exkurzí měli možnost během května a června 2012 zajít za badateli přímo na jejich pracoviště a dozvědět se detailní informace o jejich práci.

Týden vědy a techniky AV ČR se rozprostřel v průběhu 15 dní po všech krajských městech a nabídl přes 400 akcí. Díky spolupráci s médii i s veřejností

zájem o největší festival popularizace vědy v České republice roste. Festival současně uvádí přednášky zahraničních vědců u nás a patří tak mezi akce s mezinárodní účastí.

Bylo podpořeno 10 diskusních večerů Třetí dimenze Plus Českého rozhlasu, AV ČR a časopisu Vesmír. Tematický záběr pořadu sahá od technologie, medicíny, astronomie nebo historie až po obecnější otázky na hranici filozofie. Divácky atraktivní jsou multikulturní témata – například Irán tří pohledů s dr. Bronislavem Ostřanským. Humanitním oborům se věnovaly diskusní večery K čemu dnes humanitní vědy?, Posláním historik s doc. Jaroslavem Šebkem či Intelektuál ve veřejném prostoru.

Na internetových stránkách AV ČR vznikla nová rubrika, která seznamuje veřejnost s popularizačními aktivitami v rámci AV ČR. Pod názvem Věda pro vás se skrývá podstránka s přehledem akcí pro veřejnost, projektů na podporu setkávání se vědecké a laické veřejnosti a přehled kontaktů spojených s popularizací vědy v AV ČR.

AV ČR byla hojně zastoupena i ve druhém ročníku mezinárodní soutěže popularizátorů vědy FameLab 2012, který do České republiky přinesla British Council ČR. I letos se stal finalistou soutěže vědecký pracovník z AV ČR. Další z úspěšných aktivit reprezentujících AV ČR je SCIAP (SCIENCE APPROACH) – soutěž projektů popularizace vědy. Novinkou letošního ročníku bylo nesoutěžní setkání popularizátorů vědy – Workshop SCIAP 2012. V rámci 22 projektů byla představena jednotlivá díla, jejich vznik, vývoj i efekt, a to jak z pohledu vnějšího – z pohledu diváka, tak ze zákulisí projektu – zrod, idea, příprava, realizace a její úskalí.

Projekt Otevřená věda je určený středoškolským studentům, kteří mají možnost zapojit se do výzkumných projektů v ústavech AV ČR a na odborných pracovištích vysokých škol. Zde studenti realizují dvouleté stáže pod vedením zkušených vědeckých pracovníků. Vyzkouší si práci v laboratoři, různé experimenty, ale také například terénní výzkumy. Doposud se uskutečnilo 260 stáží, přičemž poptávka stále převyšuje nabídku. Od září 2012 se otevřelo 120 nových stáží pro středoškoláky a nově i pro studenty vysokých škol. V rámci tohoto projektu se letos na jaře konala přehlídka výsledků mladých talentovaných vědců – 2. studentská vědecká konference Otevřené vědy II.

AV ČR každoročně dotuje vydávání vybraných vědeckých a vědecko-popularizačních publikací. V roce 2012 finančně podpořila 49 titulů, z nichž 32 vydalo Nakladatelství Academia Střediska společných činností AV ČR, v. v. i., 17 další pracoviště AV ČR. Celková dotace na podporu vědecké a vědecko-populární literatury činila 11,5 mil. Kč.

V rámci Politiky otevřeného přístupu podpořila AV ČR publikování formou Open Access částkou 1 mil. Kč. Tento program, zaměřený na zvýšení dostupnosti vědeckých výstupů a rychlejší výměnu vědeckých informací, se na pracovištích AV ČR setkal s jednoznačným pozitivním zájmem. V říjnu 2012 byla pro zástupce pracovišť AV ČR uspořádána interní odborná konference k možnostem a rozvoji

elektronických knih v prostředí AV ČR, jejímž účelem bylo seznámit pracoviště AV ČR s problematikou vydávání elektronických knih a s možnostmi využití tohoto nového média pro publikování výsledků vědecké práce.

X. Finanční, organizační a kontrolní činnost v AV ČR

Intenzivně se připravoval a projednával rozpočet AV ČR na rok 2013 a jeho střednědobý výhled, jehož návrh je předkládán jako samostatný materiál tomuto zasedání Akademického sněmu. Poslancům výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a Ministerstvu financí ČR byl zaslán komentovaný návrh rozpočtu AV ČR na rok 2013 včetně střednědobého výhledu. Akademická rada projednávala také návrh mandatorních neinvestičních výdajů, investičních prostředků na stavební investice a neinvestičních prostředků na nákladnou údržbu a opravy v roce 2013. Byl projednán návrh nového způsobu výpočtu dotace na reprodukci majetku (stavební část). V roce 2013 se bude aplikovat tento nový způsob výpočtu (2/3 částky budou vypočítávány dle dosavadního postupu a 1/3 dle nového způsobu).

V rámci přípravy soutěže o velmi nákladné přístroje, které budou financovány v roce 2013, schválila Akademická rada novelizovaná Pravidla pro přidělování investičních prostředků na přístrojové vybavení a zaslala je ústavům AV ČR prostřednictvím hromadného dopisu.

Akademická rada jmenovala na pětiletá funkční období předsedy, místopředsedy a členy dozorčích rad pracovišť AV ČR (složení dozorčích rad je uvedeno v usnesení ze 41. zasedání Akademické rady AV ČR, konaného 3. dubna 2012).

V souladu se zákonem o veřejných výzkumných institucích Akademická rada projednávala návrhy pracovišť AV ČR na pronájmy, prodloužení pronájmů, smlouvy o smlouvách budoucích, smlouvy o rezervaci pozemků, převody pozemků, smlouvy o výpůjčce, o bezúplatném převodu pozemků, směně pozemků a další úkony související s nakládáním s nemovitým majetkem pracovišť AV ČR a ve správě AV ČR.

Akademická rada schválila úpravu nájemného z bytů, které vlastní nebo spravuje Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., na rok 2013 s tím, že po polovině roku 2013 jí bude předložen přehled výsledků projednaných úprav.

Byl spuštěn elektronický informační systém Evidence účasti pracovišť AV ČR v národních grantových soutěžích, jehož prostřednictvím je možné sledovat a vyhodnocovat úspěšnost pracovišť AV ČR ve veřejných soutěžích a důvody formálního vyřazování podaných návrhů projektů. Přístup k příslušným přehledům a statistikám mají jednotlivá pracoviště AV ČR.

Nově byla zřízena Rada pro kosmické aktivity AV ČR a schválen její statut. V rámci změn ve složení některých pomocných a poradních orgánů Akademická rada jmenovala jejich členy do konce funkčního období 2009–2013.

Akademická rada souhlasila s Výroční zprávou Rady vědeckých společností ČR (RVS) za rok 2011. V roce 2011 vědecké společnosti vydávaly nebo se podílely na vydávání 24 mezinárodně významných časopisů a 77 národních časopisů a zpravodajů. Z tohoto počtu jsou 4 impaktované a 20 je zahrnuto v databázi RIV. V roce 2011 získal, i díky podpoře RVS, IF 1.026 časopis Journal of Geosciences. Společnosti také uspořádaly 957 přednášek, exkurzí či seminářů a zaznamenaly desítky mediálních vstupů.

Byla projednána Výroční zpráva o stavu spisové a skartační služby na pracovištích AV ČR za rok 2011. Pracoviště AV ČR již zcela rutinně používala elektronický systém spisové služby. Plánované nasazení aktualizované verze aplikace open source spisové služby v první polovině roku 2011 se nepodařilo realizovat. Důvodem bylo jednak zpomalení vývoje programu, ale též zpracování připomínek uživatelů na zlepšení funkcionalit aplikace. Tzv. verze 3, která již umožňuje vést spisovou službu v tzv. plném rozsahu, byla rozeslána pracovištím AV ČR v květnu 2012.

V rámci plánovaných veřejnosprávních kontrol projednala Akademická rada výsledky kontroly hospodaření a přijala příslušná opatření k nápravě zjištěných nedostatků v Astronomickém ústavu AV ČR, v. v. i., v Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i., v Ústavu experimentální medicíny AV ČR, v. v. i., a v Ústavu přístrojové techniky AV ČR, v. v. i.

Praha 14. listopadu 2012

Akademická rada AV ČR